

Ὅπισθεν τῆς μικρᾶς Σύρτειος ἔκειτο ἡ μεγάλη λίμνη Τρίτιον, ἡ αὐτὴ καὶ Λιδύα λίμνη· ἐδῶ κατὰ τὸν μῦθον ἐγεννήθη ἡ Ἀΰνη. Εἰς τιμὴν τῆς ἐπανηγύριζαν οἱ κάτοικοι ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους ἠγωνίζοντο παρθένοι.

Σημείωσις. Εἰς ταύτην τὴν χώραν ἔδιδεν ἡ γῆ σίτου ἑκατονταπλάσιον· καὶ διὰ τοῦτο συχνάκις ἐγένετο αἱματωδῶν πολέμων θεάτρον.

Γ'. Ἡ χώρα τῶν δύο Σύρτειων. Ἀπὸ Τακάπης, ἕως τοῦ πύργου τοῦ Κήφραντου. Ἐδῶ εἶναι ἑποταμὸς Κίνυψ ἢ Κίνυφος (Μακρῆς, κατ' ἄλλους Βάσι Κουάχαμ).

Πόλεις. Τακάπη (Γάβης), πόλις ἀξιόλογος. Οἴη (Τρίπολις)· Σαβράτα (Σαβράτ)· Λέπτις μεγάλη, ἢ Νεάπολις. Αἱ τρεῖς αὐταὶ δημοκρατικῶς διατεταγμέναι πόλεις ἀπετέλουν μίαν ἐπικράτειαν, ἣτις ἐξηπλόυετο μακρὰν εἰς τὴν ἠπειρον, καὶ ὠνομάζετο Τρίπολις. Εἰς τὸ μέσον τῆς χώρας ἔκειτο ὁ Κυδαμὸς (Γαδέμης), τύπος ἐμπορικὸς, ὅπου οἱ ἄγριοι κάτοικοι τῆς ἐνδοτέρας Ἀφρικῆς ἔφεραν χρυσὸν, ἐλεφάντινα κόκκαλα, ἄγρια ζῶα, καὶ τὰ δέρματά των, καὶ τὰ ἐπώλουν.

Νῆσοι. Αἱ δύο νῆσοι Κέρκινα (Κέρκινα) καὶ Μήνιγξ (Ζερβί) εἰς τὴν εἴσοδον τῆς μικρᾶς Σύρτειος. Ἐδῶ ἐρύτρωνε τὸ λιτὸν· καὶ πιθανῶς ἐδῶ εὕρισκοντο οἱ Λωτοφάγοι τοῦ Ὀμήρου.

Σημείωσις. Ἡ ἐπικράτεια αὕτη δὲν ἦτο πολλὰ καρποφόρος· ἔδιδεν ὅμως ἄλας, καὶ ἦτο ἀξιόλογος διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἀγρίους Λίβυας ἐμπορίαν τῆς. Ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἀφρικὴ περιλαμβάνει γενικῶς τὴν σημερινὴν ἐπικράτειαν τῆς Τύνιδος καὶ Τριπόλεως· ἦτο δὲ καρποφορωτέρα παρὰ τὴν Νομαδικὴν καὶ τὴν Μαυρουσίαν. Ἀφ' οὗ τὴν ὑπέταξαν οἱ Ῥωμαῖοι, ἔ-

φεραν ἐδῶ πολλάς ἀποικίας, καὶ τὴν εἶχαν ἀποθήκην τρόπου
τινα τῶν σίτων.

ΚΥΡΗΝΑΙΑ, ΜΑΡΜΑΡΙΚΗ, ΛΙΒΥΗ.

Αἰ χῶραι αὗται ἔκειντο μεταξύ τῆς μεγάλης Σύρτεως καὶ
τῆς Αἰγύπτου.

Πέ λε ος. Εἰς τὴν Κυρηναίαν. Ἐκ τῶν πέντε μεγάλων
πέλειων, ἀπὸ τὰς ὁποίας ὠνομάζετο καὶ Πεντάπολις, ἦτο
ἡ Κυρήνη (Καιθράν) εἰς καλλίστην τοποθεσίαν.

Ση μείωσις. Οἱ Κυρηναῖοι ἦσαν Σπαρτιατῶν ἀποικοί,
οἵτινες ἤκμαζαν ἤδη καὶ εἰς τοὺς χρόνους τῶν Φοινίκων διὰ
τὴν ἐμπορίαν καὶ γεωργίαν. Ἡ βασιλεία των ἐξηπλύνετο ἕως
τὰ σύνορα τῆς Αἰγύπτου. Ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τὴν ἀφ᾽ ἑκε
κληρονομίαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Ὁ ποιητὴς Καλλίμαχος, καὶ
ὁ φιλόσοφος Ἀρίστιππος, ὁ ἀρχηγὸς τῆς Κυρηναϊκῆς αἵρέσεως,
ἶδαν τὸ φῶς εἰς ταύτην τὴν χώραν.

Εἰς τὴν Μαρμαρικὴν, ἣτις ἦτο πλησιεστέρα εἰς τὴν Αἴ-
γυπτον, καὶ μέρος ποτὲ τῆς Κυρηναϊκῆς, εὕρισκετο ἡ Ἀμ-
μωνία, ὅπου ἔκειτο περικυκλωμένος ἀπὸ ἀπειράριθμον ἄμμον
ὁ ναὸς τοῦ Ἀμμωνος εἰς ἓν παραδεισικὸν καὶ τερπνὸν χωρίον.

Εἰς τὴν Λιβύην, ἢ Λιβυκὸν Νομὸν ἦτο τὸ Παραι-
τόνιον (Ἀλβαρετώνα) εἰς τὰ ἐξώτατα ὄρια, τὸ κλει-
δίον τῆς Αἰγύπτου. Ἡ Λιβύη ἦτο ἄκαρπος καὶ γαταικημένη
ἀπὸ ἀγρίους. Λιβύην δὲ ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ καὶ ὕλην τὴν Ἀ-
φρικὴν.

ΜΑΣΣΥΛΙΑΙΩΝ ΧΩΡΑ, ἢ ΝΟΜΑΔΙΚΗ.

Ὅρια. Ἡ χώρα αὕτη ἐξηπλόνετο παρὰ τὴν μεσόγειον θάλασσαν ἀπὸ τὸν ποταμὸν Ἄμφαγαν ἕως τὸν Τούσκαν τῆς Ζευγίτανῆς.

Πόλεις. Ἰππῶν βασιλικὸς (Βόνα), ἡ παλαιὰ καθέδρα, μία ἀπὸ τὰς πρώτας τῆς Ἀφρικῆς πόλεις. Εἰς τὰ ἐνδύτερα τῆς χώρας, Κίρτα (Κωνσαντία), ἡ καθέδρα τοῦ Μασσανίσσου καὶ τῶν διαδόχων του, ὀχυρὰ καὶ καλὴ πόλις. Ὁ Γουγούρθας ἐφόνευσεν ἐδῶ τὸν Ἀδάρβαλα. Ζάμα, πέντε ἡμέρας μακρὰν τῆς Καρχηδόνος· ἐδῶ ἐνίκησε κατὰ κράτος τὸν Ἀντίβαν ὁ Σκιπίων.

Σημείωσις. Οἱ Νομάδες ἔτρεφαν ἑλαφροὺς ἵππους, καὶ ἦσαν ταχεῖς Ἰππόται· ἦσαν δὲ περισσότερον πανούργοι παρὰ γενναῖοι· ἐκδικητικοὶ καὶ ἄπιστοι· ἡ σημερινὴ ἐπικράτεια τοῦ Ἀλγερίου περιλαμβάνει ταύτην τὴν χώραν.

ΜΑΤΡΟΥΣΙΑ, ἢ ΜΑΤΡΗΤΑΝΙΑ (Μαρόκκο).

Ὅρια. Ἀπὸ τὸν δυτικὸν Ὠκεανὸν κατὰ μῆκος τῶν αἰγιαλῶν τῆς μεσογείου θαλάσσης ἕως τὸν ποταμὸν Ἄμφαγαν (Σουφφεγγκάρ ἢ Ἰδαδὶ Κιβίρ).

Βουνά. Ἀβύλη (Λὰ Σιέρρά δὲ λὰ μόνας, ἢ Σιέρρά Δαλμάκκα) ἀντικρὺ τοῦ Γιβραλτάρ. Ἑπτὰ ἀδελφῶν μνήματα ἢ

αί, ἔπειτ' αἰ σειραὶ τῶν βουνῶν ὕψισθεν τοῦ εἰρημένου. Ὁ περίφημος Ἄτλας, ὅς τις ἐξυψύνεται ἀπὸ ἀμμώδεις ἐρήμους, ὑψηλός, τράχυσ, θασιώδης, καὶ γεμάτος ἀπὸ πηγᾶς.

Διαίσεις: Μαυρουσία Τυγγιτανή, καὶ Καισαρική.

Τυγγιτανή, περιέχει τὸ δυτικὸν τῆς χώρας μέρος ἕως τὸν ποταμὸν Μάλβαν· εἶναι εὐλίγον καρπηρὰ, βουνιώδης, τραχεῖα καὶ ἀμμώδης. Μητρόπολις τῆς ἦτο ἡ Τυγγίς (Ταγγέρ).

Καισαρική. Ἀπὸ τὸν ποταμὸν Μάλβαν ἔφθανεν ἕως τὸν Ἀμφαγαν. Καισάρεια, τὸ πάλαι Ἰὼλ (Ἀλγέριου), λιμὴν ἀξιολογῆς. Ὁ Ἰούβας εἶχεν ἐδῶ τὴν καθέδραν του. Σίγα, καθέδρα τοῦ βασιλέως Σύφακος, ἀντικρὺ τῆς εἰς τὴν Ἰσπανίαν Μαλάκας.

Σημείωσις. Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἦτο κυρίως ἡ τοῦ Σύφακος ἐπικράτεια. Εἰς αὐτὴν ἤκμαζεν ἡ γυνωργία καὶ ἡ ἐμπορία.

Ἡ Μαυρουσία γενικῶς περιεῖχε τὰς χώρας τῶν βασιλείων Μὲξ καὶ Μαρόκκο, καὶ τοῦ πλείσου μέρους τοῦ Ἀλγερίου. Ὅ,τι εἶπαμεν περὶ τῶν Νομάδιων, ἔχει τὸν τύπον του καὶ διὰ τοὺς Μαυρουσίους. Βόκχος, Ἰούβας, καὶ Βογούδ ἐβασίλευαν ἐδῶ· πιθανῶς ὅμως μόνον εἰς μέρη τινα. Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἡλαύδιος ὑπέταξε τὰς χώρας ταύτας εἰς τὴν Ῥώμην.

Αἰθιοπία.

Οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζεν ὅλα τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς Αἰθιοπίαν. Ἦσαν λοιπὸν μία Αἰθιοπία παρὰ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν· δευτέρα εἰς τὰ ἐνδον τῆς Ἀφρικῆς· καὶ τρίτη ὑποκάτω τῆς Αἰγύπτου· ἐδῶ λέγομεν μόνον περὶ τῆς τρίτης, ἡ ὅποια

εἶναι ἐπίσημος καὶ διὰ τὴν εἰσβολὴν διαφόρων ξένων λαῶν καὶ διὰ τὴν ἐμπορίαν.

Χῶραι καὶ πόλεις. Μερόη, ἡ μητρόπολις ἐπάνω εἰς νῆσον τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος (τώρα Γουεγγέτα, κατ' ἄλλους Γιραύα, καὶ Ναυσελάχα), τὴν ὁποίαν σχηματίζουν ἐκ μὲν Βιρράξ ὁ Νεῖλος, ἐκ δὲ ἀνατολῶν ὁ ποταμὸς Ἀσαβόρας (Τακίκα), ἐκ δὲ δυσμῶν ὁ Ἀσάπους (Ἀθαύϊ)· ἡ νῆσος αὕτη ἦτο πλουσία εἰς δάση καὶ χρυσὸν καὶ μεταλλεύματα, ἤγονε χαλκωρυχεῖα, σιδηρουργεῖα, χρυσεῖα καὶ πολυτελῶν λίθων εἶδη.

Ἐντεῦθεν, ὅπισθεν ἀπὸ ὑψηλὰ ὄρη, εὕρισκετο ἡ Κινναμοφόρος χώρα, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὰ ἔλη ἀναπηγάζει ὁ Νεῖλος.

Τρωγλοδυτικὴ ὠνομάζετο τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου ὁ αἰγιαλὸς ἀπὸ τοὺς κατοίκους τρωγλοδυτάς, οἵτινες ἐκατοίκουν εἰς τὰ σπήλαια.

Ὁ Αἰγιαλὸς Βαρβαρικὴ ἢ Ἀζανία (Λιάν) ἦτο γνωστὸς εἰς τοὺς πλωτῆρας ἕως τῆς νήσου Μαδαγασκάρ.

ΓΛΙΤΟΥΛΙΑ ΚΑΙ Η ΕΝΔΟΤΕΡΩ ΑΦΡΙΚΗ.

Ὅπισθεν τῆς Μαυρουσίας, καὶ Νομαδικῆς καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἀφρικῆς ἐκατοίκουν εἰς τὰ ἐνδοτέρω τῆς χώρας οἱ Γαιτούλοι, ὅπου εἶναι τώρα ἡ Νιγηρία, λαὸς τεράσιος, ἀγρίως καὶ τραχέως ζῶν, ὅστις εἰς τοὺς τῶν Ῥωμαίων κατὰ τῶν Μαυρουσιῶν πολέμους, ἄλλοτε μὲν συνεμάχει, ἄλλοτε δὲ ἀντεπολέμει, ποτὲ ὅμως δὲν ὑπετάχθη ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους. Οἱ

ΓΑΙΤΟΥΛΙΑ ΚΑΙ Η ΕΝΔΟΤΕΡΩ ΑΦΡΙΚΗ. 67

ἀπόγονοί των εἶναι οἱ σημερινοὶ Βαρβαροὶ, ἀπὸ τοῦς ὁποίους ἔλαβε τὸνομα ἡ Βαρβαρία.

Οἱ παλαιοὶ ἐγνώριζαν ἀκόμη βαθύτερα τὴν Ἀφρικὴν ἕως τὸν ποταμὸν Σαχίρ (Γαμβία) καὶ τὴν Ἀρσινναρίαν ἀκρὰν (Ἀρξεν). Ἀπὸ τὰς Καναρίους νήπαις ἐγνώριζαν πέντε, τὰς ὁποίας ὠνόμαζαν, Ἀπρῦσιτον, Ἦρας νήσον, Καπραρίαν, Νιβαρίαν, Καναρίαν. Ἀπέδιδαν εἰς αὐτὰς ἀφθονίαν μέλιτος καὶ ὄπωρικῶν καὶ πτηνῶν.

Ἡ ἐνδοτάτω τῆς Ἀφρικῆς χώρα ἦτο καὶ εἰς τοὺς παλαιούς ἐπίσης ἄγνωστος καθὼς καὶ εἰς ἡμᾶς.

ΕΥΡΩΠΗ.

Ορια. Πρὸς Ἀνατολὰς, ὁ ποταμὸς Τάναϊς, ἡ Μαιῶτις λίμνη καὶ ὁ Εὐξείνιος Πόντος, καὶ ὁ Ἑλλήσποντος, καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος (Ἀρχιπέλαγος)· πρὸς δυσμὰς, ὁ Ἀτλαντικός Ὠκεανός· πρὸς Βορρᾶν, ὁ Ὑπερβέρειος Ὠκεανός· πρὸς Νότον, ἡ μεσόγειος θάλασσα.

Θάλασσα α'. Ὠκεανός Ἀτλαντικός, Δυτικός, Ἑσπέριος, Ἐκτὸς θάλασσα, εἰς ὕλον τὸν δυτικὸν αἰγιαλὸν τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀφρικῆς, ἐφ' ὅσῳ ἦτο γνωστὸς εἰς τοὺς παλαιούς. β'. Ὠκεανός Βόρειος, Ἀρκτικός, πεπηγώς. Οἱ παλαιοὶ τὸν συνέχεαν πολλάκις μὲ τὴν Βαλτικὴν καὶ Κατπίαν θάλασσαν, ἐπειδὴ τὰς ἐνόριζαν συνεχόμενας. γ'. Ἡ Μεσόγειος θάλασσα, ἢ καὶ Λιβυκὴ, ἥτις εἰς τὴν Ἰταλίαν πλησίον τῆς Λιγυσικῆς, ὠνομάζετο Λιγυσικὸν, πρὸς βορρᾶν δὲ, Ἀδριατικὸν, παρὰ τὴν Ἀσίαν, Αἰγαῖον καὶ Καρπάθιον πέλαγος. δ'. Ἡ Γερμανικὴ θάλασσα ἢ πρὸς βορρᾶν ὁμοῦ μὲ τὴν Βαλτικὴν.

Τόποι α'. Πρωτεύοντα ἔθνη. Μακεδονία, Ἑλλάς, Ἰταλία, Γερμανία.

β'. Δευτερεύοντα· πρὸς ἀνατολὰς, Θράκη, Μοισία, Ἰλλυρίς, Δακία, Ταυρικὴ Χερσόνησος, Σαρματία Εὐρωπαϊά·

πρὸς δυσμὰς, Παννονία, Νωρικόν, Ῥαιτία, Οὐίνδελικία, Γαλλία, Ἰσπανία, Βρετανικαὶ νῆσοι.

Μ Α Κ Ε Δ Ο Ν Ι Α.

Ὅρια. Πρὸς ἀνατολὰς ἡ Θράκη, ἣτις χωρίζεται ἀπ' αὐτὴν διὰ τοῦ Νέσου (Καρασοῦ Μέσσο), καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Πρὸς μεσημβρίαν ἡ Θεσσαλία καὶ ἡ Ἡπειρος, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀποχωρίζεται διὰ τῶν ὀρέων Κιταρίου ἢ Τιταρίου καὶ Καμβουούων, καὶ διὰ τοῦ Ὀλύμπου. Πρὸς δυσμὰς τὴν ἐχώριζεν ἡ Λυχνισθίς λίμνη (Ἀχρῖδα) ἀπὸ τὴν Ἰλλυρίδα· πρὸς βορρᾶν τὸ ὄρος Ὀρβηλος, ἀπὸ τὴν Δαρδανίαν καὶ Μοισίαν.

Κόλποι. Τὸ Αἰγαῖον πέλαγος σχηματίζει ἐδῶ τέσσαρας μεγάλους κόλπους. Στρυμονικὸς (Κουτέσσα), εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Στρυμόνος. Συγγιτικὸς (κόλπος τοῦ ἁγίου Ὄρους) εἰς τὸν Ἄθωνα. Τορωναῖος, εἰς τὴν Τορώνην. Θερμαῖος (κόλπος τῆς Θεσσαλονίκης, μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῆς Μακεδονικῆς Χερσονήσου).

Ποταμοί. Νέσος (Καρασοῦ, Μέσσο) καὶ ὁ Στρυμόν (Ἰσκάρι) χύνονται καὶ οἱ δύο ἐκ βορρᾶς πρὸς νότον εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Ὁ Ἀξιὸς (Βίβρισα), ὁ μέγιστος τῆς Μακεδονίας ποταμὸς ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς χύνεται εἰς τὸν Θερμαῖον κόλπον. Ἀλιάκμων (Πλαταμῶν) χύνεται καὶ αὐτὸς εἰς τὸν αὐτὸν κόλπον.

Βουναί. Ὁ Ὀλυμπος καὶ τὰ Καμβουούια ὄρη εἰς τὰ Θεσσαλικά σύνορα. Ὁ Ἄθως (ἅγιον ὄρος) εἰς τὴν Χερσονήσον Ἀκτὴν, περίφημος ἐκ τοῦ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐγχειρήμα-

τος τοῦ Ξέρξου· τὸ Χροσοφόρον Παγγαῖον, σιμὰ εἰς τοὺς Φιλίππους. Ὁ Ὀρθηλος μεταξύ Μακεδονίας καὶ Δαρδανίας· ὁ Σκάρδος μεταξύ Ἰλλυριῶδος καὶ Μακεδονίας· τὸ Κιτάριον μεταξύ Ἠπείρου καὶ Μακεδονίας.

Διαίρεσις. Ἐδιδαιρεῖτο εἰς πολλάς χώρας. Ἡ μεταξύ Στρυμονικοῦ καὶ Θερμαίου κόλπου Χερσόνησος μετὰ τῶν τριῶν κορυφῶν τῆς, λέγῳ Ἄθωνα καὶ Σιθωνίαν καὶ Παλλήνην ἢ Φλέγμα, ὠνομάζετο Χαλκιδική.

Τόποι. Δίου εἰς τὰ Θεσσαλικά σύνορα· ἐδῶ διέτριβεν ὁ Ὀρφεύς. Πύδνα (Κίτρο), ὀλίγον ἀνωτέρω ἐκτυπήθη ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους ὁ Περσεύς καὶ ἔχασε τὸ βασιλείον του. Μεθώνη (Μοδύνη), ὅπου ὁ Φίλιππος πολιορκιῶν ἔχασεν ἕνα του ὀφθαλμόν. Πέλλα (Γενιτσά) παρὰ τὸν Ἀξιῶν (Βαρδάρη), καθέδρα τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ πατρὸς του Φιλίππου. Αἰγαί, παρὰ τὸν Ἐριγώνιον ποταμόν, ὅς τις σμίγεται μὲ τὸν Ἀξιῶν· αὐτοῦ πλησίον ἦσαν οἱ τάφοι τῶν τῆς Μακεδονίας βασιλέων. Βέροια ἐπίσημος πόλις πρὸς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Πέλλης. Ἡράκλεια, εἰς τὰ Ἰλλυρικά σύνορα. Πελαγονία, εἰς τοὺς χρόνους τῶν Ῥωμαίων καθέδρα τῆς Παιονίας. Θέρμη ἔπειτα Θεσσαλονίκη· χρεωσθεῖ τὸ μετέπειτα μέγεθός τῆς εἰς τὸν Κάσανδρον. Εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους ἦτο μητρόπολις τῆς Μακεδονίας. Χαλκίς (Ἐγριπο), ἡ μητρόπολις τῆς Χαλκιδικῆς, ἔπαθε πολλὰ κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον. Ὀλυνθος, ἐπίσημος πόλις εἰς τὸν Τορωναῖον κόλπον, ἦτο ποτε δημοκρατία σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων. Παλλήνη (Παλλιούρι), ὅθεν ἔλαβε τὸ νομα ἢ δυτικὴ κορυφὴ τῆς χώρας. Ποτίδαια, ἔπειτα Κασσανδρεία, ἐπίσημος πόλις ἐπὶ τῆς Παλλήνης, ἦτο ποτὲ τῶν Ἀθηναίων. Στάγειρα (Λιβίνοβα), εἰς τὸν Στρυμονι-

κὸν κῶλπον· πατρίς τοῦ περικλεεσάτου Ἀριστοτέλους. Ἀμφίπολις (Ἐμβόλι), ἀρχήτερα ὠνομάζετο Ἐννέα Ὀδοί· οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἐπλάτυναν καὶ τῆς ἔδωκαν τὸ δεύτερον ὄνομα. Φίλιπποι, τὴν ἐκτίσεν ὁ Φίλιππος διὰ τὰ αὐτοῦ εὑρισκόμενα χρυσοῦ μεταλλεῖα· πρὸς τοὺς κατοίκους ταύτης ἔγραψεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μίαν ἐπιστολήν. Πλησίον ταύτης τῆς πόλεως συνέσθη ἡ διακριτικὴ μάχη Ἀντωνίου καὶ Ὀκταυίου πρὸς Κάσιον καὶ Βρούτου.

Σημείωσις. Ἡ Μακεδονία εἶδε πολλὰ γεννήματα, μάλισα κατὰ τὰ παραθαλάσσια μέρη, καὶ ἔλαιον καὶ οἶνον· ἡ χώρα ἦτο πλέον ὄρεινὴ καὶ δασώδης παρά πεδινή. Διὰ κυριώτεραι πηγαὶ τοῦ πλούτου ἦσαν τὰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου μεταλλεῖα, τὰ ὅποια εἰρήσκοντο εἰς τὸ ὄρος Παγγαίου, καὶ ἀπὸ τὰ ὅποια ἐλάμβανεν ἑτησίως ὁ Φίλιππος χίλια τάλαντα.

Ε Λ Λ Λ · Σ.

Πρὸ τοῦ Ὀμήρου ἡ Ἑλλάς κοινὸν ὄνομα δὲν εἶχεν. Ἐκ παλαιωτάτων χρόνων ἐκατοίκουν ταύτην τὴν χώραν δύο φυλαί, οἱ Πελασγοὶ καὶ οἱ Ἕλληνες· καὶ αἱ δύο ἐκατοίκουν ἀναμειγμέναι, καὶ συχνάκις ἐπολέμουν πρὸς ἀλλήλας. Τελευταίου ἐπεκράτησε γενικῶς τὸ ὄνομα τῶν Ἑλλήνων. Οἱ Πελασγοὶ ἀνεχώρησαν. Συνέσθη δὲ τοῦτο ὀλίγον χρόνον μετὰ τον Ὀμηρον. Ἐκτοτε εἰσνηθίσθησαν μεταξὺ τῶν κατοίκων τὰ ὀνόματα Ἑλλάς καὶ Ἕλληνες. Τὸ ὄνομα Γραικὸς ἦτο παλαιότερον, ἴσως κύριον ὄνομα, συνηθιζόμενον μάλισα ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας τῆς Ἠπείρου καὶ Αἰτωλίας, τοὺς ὁποίους ἐγνώρισαν πρῶτον οἱ Ῥωμαῖοι.

Ἑλλάς ὀνομάζετο εἰς τοὺς ἀρχαιστάτους χρόνους μόνον μικρὸν τι μέρος τῆς Θεσσαλίας. Ἐπειτα ὀνομάσθησαν αἱ ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου ἐλεύθεραι Πολιτεῖαι. Μετὰ δὲ τὰ Περσικὰ συγκατέταξαν καὶ τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν Θεσσαλίαν. Τελευταίου περιέλαβε τὸνομα τοῦτο ὅλας τὰς χώρας, ὅπου ὠμιλεῖτο ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, καὶ τὴν Ἡπειρον καὶ τὴν Μακεδονίαν.

Ὅρια. Πρὸς ἀνατολὰς, τὸ Αἰγαίου πέλαγος· πρὸς νότον, ἡ μετόγειος θάλασσα· πρὸς δυσμὰς, τὸ Ἴόνιον πέλαγος· πρὸς βορρᾶν, ἡ Μακεδονία.

Διαίρεσις. Πέντε ἦσαν τὰ κυριώτερα μέρη τῆς Ἑλλάδος· ἡ ἰδίως Ἑλλάς, Θεσσαλία, Ἡπειρος, Πελοπόννησος, Ἑλληνικαὶ νῆσοι.

Α'. Ἰδίως Ἑλλάς.

Ὅρια. Πρὸς βορρᾶν, Θεσσαλία καὶ Ἡπειρος· πρὸς ἀνατολὰς, τὸ Αἰγαίου πέλαγος· πρὸς νότον καὶ δυσμὰς, τὸ Ἴόνιον πέλαγος, οἱ κόλποι Σαρωνικὸς καὶ Κορινθιακός.

Διαίρεσις. Περιελάμβανε τὰς ἐφεξῆς ὀκτὼ χώρας. Ἀττικὴν, Μεγαρίδα, Βοιωτίαν, Φωκίδα, Λοκρίδα, Δαρίδαν, Αἰτωλίαν, Ἀκαρνανίαν· αἱ ἕξ πρῶται ἐφημίσθησαν εἰς τοὺς χρόνους τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος· αἱ δύο τελευταῖαι, εἰς τοὺς μεταγενεστέρος. Τὴν σήμερον ὀνομάζονται μὲ κοινὸν ὄνομα Λεβασία.

α'. Ἀττικὴ.

Ὅρια. Πρὸς βορρᾶν, ἡ Βοιωτία· πρὸς δυσμὰς, ἡ Μεγαρίς· πρὸς ἀνατολὰς, τὸ Αἰγαίου πέλαγος· πρὸς νότον, ὁ Σαρωνικὸς κόλπος.

Ἀκρωτήρια. Ἀμφιάλη. Ἐπιόρεια καὶ Ἄλιμος περιέκλειαν τὸν λιμένα Πειραιᾶ. Κιολιάς. Ζωστήρ. Ἀσυκάλαια. Σούνιον (Κολόνι), ἡ ἐξωτάτω ἄκρα τῆς Ἀττικῆς, καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Κυνότυρα, καὶ Χερσόνηστος.

Ποταμοί. Κηφισσός, ἐπότιζε τὰ βόρεια τῶν Ἀθηνῶν μέρη· ὁ Εἰλισσός, τὰ μέσημβρινά· ὁ πρῶτος ἔργειε διὰ τῶν μακρῶν τειχιῶν, καὶ σφραγισμένος μὲ τὸν δεύτερον ἐχύνετο εἰς τὴν θάλασσαν πλησίον τοῦ Φαληροῦ· καὶ οἱ δύο εἶναι ἄσημοι.

Ὅρη. Πάρνης ὁ καὶ Πεντέλη κοιότερον, μεταξύ Μαραθῶνος καὶ Ἀθηνῶν, ἔδειξε κάλλιφα λευκὰ μάρμαρα. Ἰμητὸς, πρὸς τὰ νότια τῶν Ἀθηνῶν, εἶχε τὸ περίφημον Ἰμῆττειον μέλι. Κορυθαλὸς ἀντικρὺ τῆς Σαλαμῖνος. Βριλησσός, Λυκαβηττός.

Πόλεις καὶ τόποι. Ἀθῆναι, ἡ περικλεεστάτη καθέσθρα τῶν ἐπισημῶν ὅλου τοῦ παλαιοῦ κόσμου, καὶ πολὺν χρόνον μητρόπολις τῆς Ἑλλάδος· εἶχε δύο Γερμανικῶν μελίων περίμετρον. Τρία ἦσαν τὰ κυριώτερα μέρη της· ἡ Ἀκρόπολις ἢ τὸ Ἄσυ καὶ ἡ πόλις, καὶ οἱ τρεῖς λιμένες, Πειραιεύς, Φαληρός, Μουνιχία, οἵτινες ἦσαν συνδεδεμένοι μὲ τὴν πόλιν διὰ τῶν λεγομένων μακρῶν τειχιῶν. Ἡ Ἀκρόπολις ἦτο ἐπάνω βράχου, κτισθεῖσα ἀπὸ τὸν Κέκροπα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὠνομάζετο ἀρχήτερα Κεκροπία· ἔπειτα ὠνομάσθη Ἀκρόπολις. Ἐδῶ εὐρίσκοντο πολλότατοι ἀνδριάντες τῶν περιφημοτάτων Ἀθηναίων Ἀνδρῶν, καὶ τῶν Θεῶν, βωμοὶ καὶ ναοί. Ὑπὲρ πάντας λαμπρότατος ἦτο ὁ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, Παρθενῶν ὠνομαζόμενος ἐκ λευκοῦ μαρμάρου· εἰς αὐτὸν ἴσατο ἡ περίφημος Ἀθηνᾶ, ἐκ χρυτοῦ καὶ ἐλεφαντίνων ὀσέων φιλοτεχνηθεῖσα ὑπὸ Φειδίου, 26 ἑλληνικοῦς πήχεις ὑψηλή. Εἰς ἄλλον ναὸν τῆς Πολιεύδος Ἀθηνᾶ εἰσφυλάττετο ὁ δημόσιος θησαυρός. Ἡ πόλις περιεκύκλωνε

τὴν ἀκρόπολιν, ἔχουσα 12 θύρας, καὶ συγκειμένη ἀπὸ τρία μέρη. Κεραμεικὸν, Μελίτην, καὶ Λίμνην. Ὁ Κεραμεικὸς ἦτο μέρος μὲν ἐντὸς, μέρος δὲ ἐκτὸς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως. Ἐκτὸς τῶν τειχῶν ἦτο ἡ Ἀκαδημία, Γυμνάσιον μὲ κήπους καὶ περιπάτους, ὅπου ἐδίδαξεν ὁ Πλάτων· ἐδῶ ἦσαν καὶ τὰ μνημεῖα τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀνδραγαθητάτων. Ἐντὸς τῆς πόλεως εἰς τὸν Κεραμεικὸν ἦτο ἡ ἀγορὰ, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας εὕρισκετο ἡ κατοικία τῶν Σκυθῶν, τοὺς ὁποίους εἶχαν ὑπομίσθους οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τοὺς ἐμεταχειρίζοντο φρουροὺς τῆς πόλεως. Περὶ τὴν ἀγορὰν ἦσαν ναοὶ, δημόσια οἰκοδομήματα, σοαὶ καὶ ἀνδριάντες. Ἐδῶ ἦτο καὶ ἡ Ποικίλη Στοὰ, κεκοσμημένη μὲ εἰκόνας, ἀνδριάντας, ἀγάλματα, καὶ λάφυρα διάφορα· πλησίον αὐτῆς ἦτο ἡ Βουλὴ. Κάτωθεν τῆς ἀγορᾶς πρὸς τὴν ἀκρόπολιν ἔκειτο ὁ Ἄρειος πάγος, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἡ Βασιλικὴ Στοὰ, ὅπου ἐσυνάγετο κατὰ καιροὺς ἡ Βουλὴ τοῦ Ἄρειου Πάγου. Ἐκ ταύτης τῆς Στοᾶς ἔφεραν εἰς τὴν ἀγορὰν δύο ἀγυιαί· ἡ μία ἦτο σολισμένη μὲ πολὺ πλῆθος Ἑρμῶν· ἡ δὲ ἄλλη ἔφερε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Ποικίλην Στοάν. Πρὸς δυσμὰς τῆς ἀκροπόλεως ἦτο ἐπάνω λόφου ἡ Πυυξ, ὅπου ἐκκλησίαζεν, ἢ γουν ἐσυναθροίζετο ὁ δῆμος· πρὸς μεσημβρίαν τῆς Πυυκὸς ἦτο τὸ Μουσεῖον ἐπάνω λόφου· πρὸς βορρᾶν τῆς ἀκροπόλεως ἦτο τὸ Πρυτανεῖον, ὅπου ἡ δημοκρατία ἔτρεφε διὰ δαπάνης τῆς πολίτας τινας, οἳ τινες ἤθελαν ὑπηρετήρειν κατ' ἐξοχὴν τὴν πατρίδα· πρὸς δὲ τὸ ἀνατολικονότειον ἦτο τὸ Ὠδείου διωρισμένον εἰς μουσικοὺς ἀγῶνας. Ἐκτὸς τῆς πόλεως ἦσαν προτέτι δύο Γυμνάσια περικυκλωμένα ἀπὸ κήπους καὶ ἀπὸ ἕν ἱερὸν ἄλσος· πρὸς ἀνατολὰς τὸ Λυκεῖον, καὶ πρὸς βορρᾶν τὸ Κυνόσαργες.

Ἐλευσίς (Λεψίνα), ἔκειτο καταυτικρὺ τῆς νήσου Σα-

λαμῖνος. Αὐτοῦ ἐπανηγυρίζοντο τὰ Ἐλευσίνια εἰς τιμὴν τῆς Δῆμητρος. Μαραθῶν, (Μοργάτ), ὅπου ἐνίκησε τοὺς Πέρσας ὁ Μιλτιάδης. Ἄφιδνα, βύρειος τῶν Ἀθηνῶν τόπος, ὅπου ὠχυρώθησαν οἱ Πέρσαι εἰς τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, καὶ ἐντεῦθεν ὀρμώμανοι ἠφάνιζαν τὴν χώραν. Οἰνόη, Προβάλιθος, Τρικόρουθος. Φυλῆ, φρούριον εἰς τὰ σύνορα τῆς Βοιωτίας. Ἐδῶ κατέφυγεν ὁ Θρασύβουλος, καὶ ἀπ' ἐδῶ ὀρμηθεὶς ἀπεδίωξε τοὺς τριάκοντα τυράννους. Σούριον, Δῆμος εἰς τὸ ὀρεινὸν τῆς ἀκρωτήριον. Ἄλωπεκῆ, Δῆμος, ὅθεν ἦτο καὶ ὁ Σωκράτης. Ἐρωπὸς καὶ Ἐλευθεραὶ, πρότερον τῆς Βοιωτίας, ἔπειτα τῆς Ἀττικῆς.

Νῆσοι. Σαλαμῖς (Κολοῦρι), ἡ μεγαλητέρα ἀπὸ τὰς πέριξ τῆς Ἀττικῆς νήσους· ἐδῶ ἔπαθαν τὴν μεγίστην φθορὰν οἱ Πέρσαι διὰ θαλάσσης· ἔκειτο καταυτικρὸν τῆς Ἐλευσίως. Φαρμακεῦσαι, δύο μικραὶ νῆσοι μεταξύ Ἀττικῆς καὶ Σαλαμῖνος. Ψυτταλία, νησίον ἔρημον καὶ πετριῶδες εἰς τὸν Πειραιᾶ.

Σημείωσις. Τὸ πλείτερον τῆς Ἀττικῆς μέρος ἦτο πετριῶδες, εἶχε πολλὰ μεταλλεῖα, ἐξάίρετον μέλι καὶ ἔλαιον. Ἀπ' ὅλας τὰς Ἑλληνικὰς πολιτείας ἐκράτησεν αὕτη ἡ χώρα περισσότερον καιρὸν τὴν ἐλευθερίαν καὶ κυριότητά της.

β'. Μεγαρίς.

Ὅρια. Ἡ μικρὰ αὕτη πολιτεία εἶχε σύνορα πρὸς ἀνατολὰς μὲν τὴν Ἀττικὴν· πρὸς μεσημβρίαν δὲ, τὸν Σαρωνικὸν κόλπον· πρὸς δυσμὰς δὲ, τὸν Ἰσθμὸν· πρὸς Βορρῶν δὲ, τὴν Ἀλκυονίδα θάλασσαν καὶ τὴν Βοιωτίαν.

Ὅρη. Γερανία. Ὅνεια ὄρη, ἐχώριζαν τὴν Μεγαρίδα ἀπὸ τὴν Κέρειθον. Μινῶα ἄκρα εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Κέρατα, ἐχώριζαν τὴν Μεγαρίδα ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν.